

ናብ ዓወት ዝወስድ መገዲ

PATHWAY TO SUCCESS

TIGRINYA TRANSLATION

እዚ ናይ መረጋገጺ ወረቀት እዚ፡ ካብ ናይ ክንክን መሰናበቲ መደብኩም ኣቲ ዝበለጸ ጠቐሚ ንክትረኽቡ ክሓግዞኩም እዩ። እዚ፡ ማሕበራዊ ሰራሕተኛኹም ዝመልኦ ካልኣኣልቻዊ ቅጥዒ ኣይኩነን። ብርግጽ፡ ኣገዳሲ ሰነድ ኩይኑ፡ እንታይ ክትገብሩ ትደልዩ፡ እንታይ ሓገዛት ትጽብዩ ከምኡ ውን ትካል ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት (ቤት-ምኽሪ) ብኸመይ ይሓገዞኩም ንዝብሉ ሓብታት ብዝምልከት ዝሰርዓልኩም እዩ።

እዚ፡ ብትካል Become (www.becomecharity.org.uk) ዝፈረገ ኩይኑ፡ ካብ ተኸታታሊ ናጻ ናይ መረጋገጺ ወረቀት ተወሲዱ ነቶም ናይ ክንክን ተመኩሮ ዘለዎም መንእሰያት ተባሂሉ ዝተዳለወ እዩ። ንሓገዝን ንምኽሪን ወይ ሓበሬታ ብዛዕባ መሰላትኩም ንምርካብ፡ ኣብ ምኽሪ መውሃቢ መስመር 0800 023 2033 (ቀዳመ ሰንበት 10:30 ቅ.ቐ ክሳብ 3 ድ.ቐ) ደውሎ ወይ ናብ ነቐጣ መርበብ ሓበሬታ advice@becomecharity.org.uk ኢ-መይል ግበሩ።

BECOME.
THE CHARITY FOR CHILDREN IN CARE
AND YOUNG CARE LEAVERS

መሰጋገሪ መደብ እንታይ'ዩ? ንምንታይ ከ ኣገዳሲ ኩይኑ?

ነፍሲ-ወከፍ ኣብ ትሕቲ ክንክን ወይ ምቁጽጽር ዝርከብ ቈለዓ፡ ዝበዝሖ ግዜ ካብ ከባቢ ደቂ 16 ዓመት ልደት ዝጅምር ካብ ትሕቲ ክንክን መሰናበቲ መደብ ክህልወኩም ኣለዎ። እዚ ብሕገ' እዩ። ካብ ትሕቲ ክንክን መሰናበቲ መደብኩም፡ ብርእሰኹም ንምሕዳር ንክትለማመዱ፡ ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት ብኸመይ ከምዝሓገዞኩም'ዩ ዝገልጽ። ብኸልኦ ኣዘራርባ፡ ኣብ መንጎኹም፡ ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት ከምኡ ውን ካልኦት ኣብ ሂወትኩም ኣገደስቲ ዝኹኑ ሰባትን ዝኣቶ ውዕል'ዩ።

ልዕሊ ኹሉ ድማ፡ እቲ መደብ ርእይቶኹም ኣብ ግምት ኬእቲ ስለዘለዎ፡ ድልየታትኩምን ስምዒታትኩምን ብጽሑፍ ንክትሰፍሩ ዕድል ይህበኩም።

ካብ ትሕቲ ክንክን እትሰናበቱሉ መደብኩም ኣብ እትዳልውሉ ክትዝክርዎ ዘለኩም፡

- ዝኹነ ዘየሓገሱኩም ነገር ምስ ዝህሉ፡ ግለጽዎ።
- ነገራት ከምቲ ትጽቢት ዝተገብረኩም ኣብ ዘይኩኑሉ ግዜ፡ ሓገዛት ምእንቲ ክግበር፡ ኩሉ ግዜ 'መደብ ቢ' ክህሉ ኣለዎ።
- ናይ ነፍሲ-ወከፍ ርእይቶ ንጽር መታን ክኸውን፡ ምስ ኤስ.ዱብልዩ/ፒ.ኤ. ዘለኩም ዘይምርድዳኡ፡ ብጥንቓቕ ክገለጽ ኣለዎ።
- ብዛዕባ መደብኩም ማለት፡ ብዛዕባ ስፎራቤትኩም፡ መግዚት፡ መማህራን፡ ኣገልግሎታት ጥዕና፡ ኣይ.ኣር.ኢን ተሓላቂ (ብዘይ ኣፍልጦኹም ግና ኣይኩነን) ካልኦት ሰባት ክሓተቱ እዮም።
- ናይ መዳኣታ ዓመት ካብ ትሕቲ ክንክን ናይ መሰናበቲ መደብኩም፡ ብውልቅኹም ኣብ እትነብሩሉ ክትረኽቡዎ ብዛዕባ ዘለኩም ሓገዝ ዘተኩረ ክኸውን ኣለዎ። ሓጺ ጽፉፍ ወይ ጽቡቕ ናይ መሰናበቲ መደብ፡ ክሓገዞኩም ዘለዎ መን'ዩ፡ እንታይ ክትገብሩ ከምእትኽእሉ፡ ብኸመይ ርክባት ክትገብሩ ትኽእሉ ንዝብሉ ሓሳባት ዝሓብር ክኸውን ኣለዎ።

ገምጋማት

መሰናበቲ መደብኩም፡ ብውሑዱ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ሽዱሽተ ወርሒ ክገምገም ኣለዎ። ኣብ ዝኹነ ግዜ ክገምገመልኩም ክትሓቱ ግን ትኽእሉ ኢኹም። ኣብ ሂወትኩም ሓጺ ዓቢ ለውጢ ምስ ዝህሉ፡ ገምጋም ክግበር ኣለዎ። ምኽንያቱ፡ መደባትኩም ነቲ ንህሉው ኩነታትኩም ዘንጸባርቑ ክኸውን ስለዝገባኡ።

ናይ መሰናበቲ መደባትኩም ኣብ ዝገምገመሉ ግዜ፡ ንስኽትኩምን ማሕበራዊ ሰራሕተኛኹም/ፒ.ኤ. ክታምኩም ከተንብሩሉ ኣለኩም። ቅዳሕ ክውሃበኩም ውን ኣለዎ። ነቲ ዝውሃበኩም ቅዳሕ ኣብ ውሑስ ቦታ ዓቕብዎ፡ ኩሉ ነገራት ብኸምቲ ዝወጸ መደብ ይኸይድ ከምዘሎ ንምርግጽ ድማ ብስራዕ ተኸታተልዎን ተቐጻጸርዎን።

ክትርስዎም ዘይብልኩም፡

- ብዛዕባ ሂወትኩም ምጁኑ፡
- ኣብ ምትግባሩ ወይ ኣብ ምዝዛመ፡ ክትዋስኩ ግዴታዊ ምጁኑ፡
- ኣቀራርባኹም ቤት-ምኽሪብኸመይ ከምዝሓገዞኩም ዝገልጽ ክኸውን ኣለዎ፡
- ኩሉ ግዜ ቅዳሕ ክህልወኩም ኣለዎ

3

**Care
ADVICE LINE**
FREEPHONE
**0800 023
2033**

ካብ ትሕቲ ክንክን ናይ መሰናበቲ መደብ ኩም እንታይ ከጠቓልል ይግባእ?

ጥዕና – ናይ ጥዕና ጸገማት ምስ ዝህልዎኩም፡ ነዚ ንምቁጽጻር ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት ብኸመይ ክሕግዎኩም ከምዘለዎ ናይ ካብ ትሕቲ ክንክን ናይ መሰናበቲ መደብኩም ክገልጽ ኣለዎ። እዚ ነቶም ጸገማት ንምግለጽ ማለት ኣይኮነን፤ እንታይ ደኣ፡ ጥዑይ ኣገባብ መነባብሮ ንኸትመርሑ (ንኣብነት፡ ኣባልነት ጂምናዝዮም ኣብ ምሓዝ) ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት ብኸመይ ክሕግዎኩም ይኸክል ክሕብር ኣለዎ።

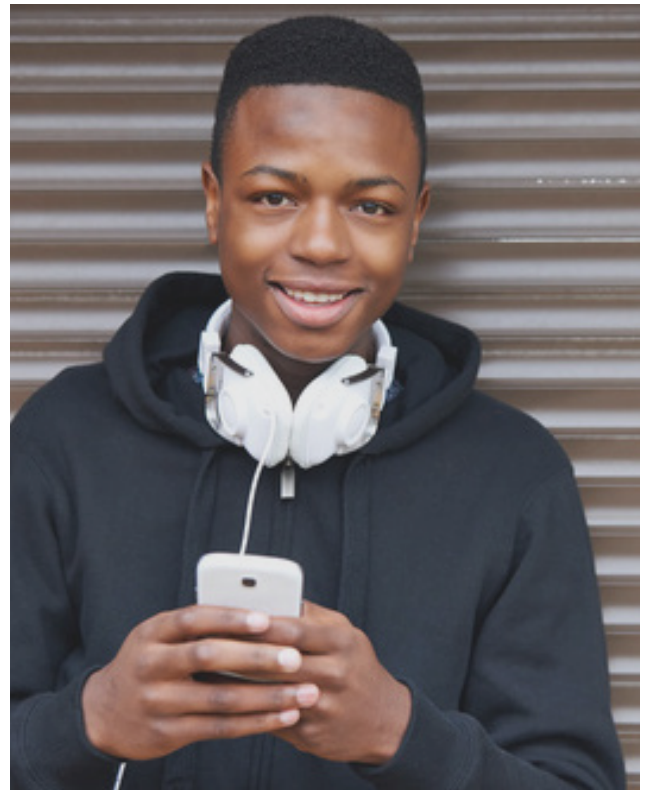
ትምህርቲ፡ ስልጠናን ዕዮን – ሓንጺጽኩምዎ ዘለኹም መደብ፡ ንኸትዕወቱሉን ሞያዊ ዕላማኹም ንኸትጭብጡን ዘድልዩኩም ዘበለ ኩሉ ነገራት ብግብዝ ዘስፈረ ክኸውን ኣለዎ። እዚ ከኣ፡ ነቲ ክትበጽሑዎ እትሕልኩዎ ዘለኹም ንጹር ዕላማን ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት ብኸመይ ብገንዘብ ከይተረፈ (ንመጽናዕትኹም እትድልዩኩም ላፕቶፕ ዝባይነታ ኮምፒውተር...? ኣብዚ ኣስፍርዎ) ሓገዝ ይገብረልኩም፤ ነዚ ዘጠቓልለ ክኸውን ኣለዎ።

ከመይ ይስምዓኩም – ብዛዕባ ገዛእ ርእሰኩም ከመይ ይስምዓኩም? ምስ ካልኦት ሰባት ብምንጽጻር ንገዛእ ርእሰኩም ከመይ ተረኽብዎ? ክሕግዎ ዝኸከለ ነገራት ኣለዉዶ? ማሕበራዊ ሰራሕተኛኹም/ፒ.ኤ. ምእንቲ ክከታተለኩም፡ ነዚ ክፈልጦ ጽቡቕ'ዩ።

ስድራቤትን ማሕበራዊ ዝምዳናን (ኔትዎርክ) – ምስ ስድራቤትኩም ጽቡቕ ዝምድናዶ ኣለኩም? ሓገዝ ደሊኹም እትኸድዎም ሰባት ረኺብኩም ዶ ኣለኹም? እተውጽእዎ መደብ፡ ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት፡ ብኸመይ ጽቡቕ ማሕበራዊን ስድራቤታዊን ዝምድናታት ንኸህልዎኩም ከምዝሕግዎኩም ክገልጽ ኣለዎ። ምስ ስድራቤትኩም ንኸትራኽቡ ተሰሪዑ ዘሎ ግዜ ባህ ምስ ዘይብለኩም፡ ተዛረቡ ወይ ሓብሩ።

መንነት – እዚ፡ ንስኽትኩም እንታይ ምዃን ኩም ዝገልጽ እዩ። ብዛዕባ ሕሉፍኩም፡ ብዛዕባ መለለዩ ቋንቋኹም፡ ሃይማኖትኩም፡ ብሄርኩምን ጾታዊ ዝምባለኹም ብዝምልከት ሓገዝ ምስ እትደልዩ፡ ከምኡ ድማ እቲ ቅኑዕ ሰነድ ወረቐት መንነት ሒዝኩም ከምዘለኹምን ነቲ ናታትኩም ፋይላት ብኸመይ ተጥቀሙሉን ኣብ ምርግጽ ዝኹን ሕቶ ምስ ዝህልዎኩም ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎትኩም ክሕግዎኩም እዩ።

ዘለኩም ግብራዊ ክእለታት – እዚ፡ ኣብ እኹል ዕድሜ ዝበጽሖ ሰብ ከም ምዃን ኩም መጠን፡ ኣብ ሂወት ማዕረ ክንደይ ቅሩባት ምህላውኩም ዝፍትሽ እዩ። ብውልቅኹል ንምንባር ድሉዎት ምእንቲ ክትኩኑ፡ እንታይ ክትምሃሩ ኣለኩም? ነዚ ክትገብሩ ኽ ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎት ብኸመይ ክሕግዎኩም ይኸክል?

ገንዘብ – እዚ ኣዝዩ ኣገዳሲ'ዩ፤ ካብ ናታትኩም ውሽጣዊ/ከባብያዊ በዓል መዚ፡ **ገንዘባዊ ሓገዝ** ክትረኽቡ ምዃን ኩም ኣብቲ ቃለ-መግለጺ ብንጹር ሰፊሩ ዘሎ ጉዳይ'ዩ። ኣብዚ ቃለ-መግለጺ'ዚ፡ ንዘለኩም መሰልን ክልእ ገንዘባዊ ሓገዝ ንኸትረኽቡ ዘኸከለኩም ነገራትን ብዝምልከት፡ ነቲ ዝውሃቡኩም ገንዘባዊ ሓገዝ መዓስን ብኸመይን ተረኽብዎ፡ ብዝገባእ ተዘርዚሩ ይርከብ። ብተወሳኺ፡ ንዘድልዩኩም ባጅት፡ ዝህልዎኩም ውህላንን ንዘለኩም ጠቕምታትን ዘጠቓልለ ክኸውን ድማ ኣለዎ።

ኣባይ ከም እትነብሩ – ናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎትኩም፡ ንመንበሪኹም (ህልውዉ ናይ መጻኢ መደብ) ብዝምልከት ኣኹል መጽናዕቲ ክገብር'ዩ። ከምኡ ድማ እትቐመጡሉ ቦታ፡ ድሕነቲ፡ ዘለዎ ዕዳን ክራይ ገዛን ከይተረፈ፡ እንታይ ከምዝመስል ብዝገባእ ከጽንዖ እዩ። ኣብ መጻኢ ብዛዕባ ገዛ ክህልዎኩም ዘሎ ተኸከሎ ብዝምልከት ማለት፡ መደባት ብዛዕባ ብውልቅኹም ናብ እትቐመጡሉ መንበሪ ምግባዝን እዚ ንክኸውን ከ እንታይ ክግበር ከምዘለዎን ንዝብሉ ሕቶታት ኣመልኪቱ'ውን መግለጺ ክውሃቡኩም እዩ። ኣብ'ቲ እትቐመጥዎ ዘለኹም ቦታ ሕጽነት ኣይኮነኩምን? ንናይ ምኽሪን ማዕዳን ኣገልግሎትኩም ሓብሩዎም።

* ኣብ ሕገ ዴሞ 1989 ን ሕገ ምስንባት ክንክን 2000 ን ሰፊሩ ኣሎ

5

ኣብ ኢትዮጵያ ኢዋን ከትጽ ንሓሉ ዝግባእ ቦታ

HAVING A PLACE TO LIVE TIGRINYA TRANSLATION

ኣብ ትሕቲ መስርሕ ክንክን/ተኣላዩነት ኣብ ኢትጽንሓሉ ኢዋን ኣብ ከመይ ዝኣ መሰለ ቦታ ከምኡት ጽንሕን ብዛዕባ ካብ ክንክን ምስተፋነኻ ዝህልዉኻ ኣማራጺታት ናይ መንበሪ ዝሃን ዘፍልጥ መምርሒ ጽሑፍ፡፡

እዚ ጽሑፍ እዚ ካብ ዝተፈላለዩ ናይ ክንክን ተመኩሮ ዘለዎምም ንመ ንእሳያት እተዳለዉ ተኻ ታተልትን ናጻን ሰነዳት ጭቡጥ ሓበሬታ እተዳለዉ ክኸውን እንክሎ፡ 'ቢ ካም' ብዝተባህለ ንተኣላይቲ ህጻናትን ካብ መስርሕ ክንክን ንዝፋነዉ ትሕቲ ዕድመ መንእሰያትን ዘገልግል ግብረ-ሰናይዊ ትካል እተዳለዉ እዩ፡፡

ኣብ ትሕቲ መስርሕ ክንክን ኣብ ኢትጽንሓሉ ኢዋን ክትነብረሉ እትኻ እል ቦታ

🔑 **ቤት መዕበያ፡** እዚ ምስ ሓገሪት እትኣልየካ ስድራ-ቤት እናተቐመጥካ ክትኣለ እንከለኻ ማለት እዩ፡፡ ምሳኻ ኣብ ትሕቲ እዚ ስድራ-ቤት ዝኣለዩ ካልኣት ህጻናት ክህልዉ ዝከኣል እዩ፡፡ ናይ መዕበያ ኣለይቲ ንሳቶም ዝወለድዎም ደቂ እውን ክህልውዎም ዝከኣል እዩ፡፡ ንኣጲር ግዜ ድዩሰ ንነዊሕ ኢዋን ኣብ ቤት መዕበያ ክትጽንሕ ዝከኣል እዩ - ንኸንደይ ዝኣከል ኢዋን ንኸትጽንሕ ተወጢኑ ከምዘሎ ናትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ፖሊስ ክትብረካ እዩ፡፡ ናይ መዕበያ ኣለይት ኣብ ትሕቲ ከባብያዊ ምምሕዳር ወይ ኣብ ትሕቲ 'ብሕታዊ ትካል መዕበያ' ዝተባህለ ትካል ተጭጺም ዝሰርሑ ክኹኑ ይኸኣሉ፡፡ እዚ ትካል መዕበያ እዚ ነቶም ከም መዕበያ ዝጭጸሮም ሰባት ከም ኣለይቲ ብጭዓት ንክኹኑ ስልጠናን ምኽርን ይህበሎም፡፡

🔑 **ቤት ህጻናት፡** እዚ፡ ካልኣት ሓያለይ ህጻናት እውን ዝነብሩሉን ፖጽለ ሰራሕተኛታት ከም ኣለይቲ ዝነጥፉሉን ዓቢ ዝኣ እዩ፡፡ ናይ ዝኣከር-ክስኻ መደቀሲ ክፍሊ ክህልዉካ እዩ፡፡ ንመዘናግዕን መመገቢን ዝኹኑ ናይ ሓባር ቦታታት እውን ኣለዎ፡፡

🔑 **ቦታ መደብ ናይ ሓጲር ዕረፍቲ፡** እዚ ድማ ካብቲ እትነብረሉ ንቡር ቦታ ፍልይ ናብ ዝበለ ቦታ ክትከደ፡ እንከለኻ ማለት እዩ - ንኣብነት፡ እቶም ኩሉ ሳዕ ዝኣልዩኻ ሰባት ምስዝሓሙ ወይ ብገለ ምኽንያት ካብኻ ክፍለዩ ግዴታዊ ምስዝኸውን፡ እዚ ግዜያዊ መጽንሒ ጥራይ እዩ፡፡

🔑 **ውሑስ መመደቢ ቦታ፡** እዚ ከም መመደቢ ዘገልግል መንበሪ ቦታ (ከም ቤት ህጻናት ዝኣመሰለ) ኩይት፡ ዕጹው እዩ፡፡ ሰባት ንስኻ ኣብ ዝኣከር-ክስኻ ወይ ኣብ ልዕሊ ካልኣት ፖጽኣት ክተውርድ ትኸኣል ኢኻ ዝብልጥርጣረ ምስዝህልዎም፡ ንበይነኻ ክትነ

ብር ተኸእሎ ኣሎ፡፡ ዕለማ ናይዚ ግና ንስኻ ውሕስነት ንኸትረክብ ደኣምበር ንኸትቀጻዕ ኣይኩነን፡፡

🔑 **ቤተ-ሰባዊ ኣተኣላልያ፡** እዚ፡ ንስኻ ከም ዘመድ መጠን ንኸኣልየካ ብከባብያዊ ምምሕዳር ምስ ዝተፈቐደሉ ሓዲ ካብ ኣባላት ቤተ-ሰባዊ (ካብ ወለድኻ ወጻኢ) ክትቀመጥ እንከለኻ ማለት እዩ፡፡

ሃንደበታዊ ምግዓዝ

ካብ ሓዲ መመደቢ መንበሪ ቦታ ናብ ካልኣ ንኸትግዕዝ ምስዝከሰብረካ እዋ፡ እዚ ድማ ካብ ትጽቢትካ ወጻኢ ምስዝኸውን፡ እቶም ነቲ ናይ ምግዓዝካ ውሳኔ ዝሃቡ ሰባት ንዘለካ ስምዒትን ጽልዩትን ኣብ ግምት ከእትውዎ ከምዝግባእ ክትፈልጥ ኣገዳሲ እዩ፡፡ ብዛዕባ ናብ ካልኣ መንበሪ ቦታ ምግዓዝ ዝኹኑ ደኹን ጥቕሎት ምስዝህልዉካ፡ ንናትካ ኣሳላጢ /ት ማሕበራዊ ፖሊስ ክትሓብርን ብዛዕባ ዘለካ ስምዒት ክትነግርን ይግባእ (ወይ ድማ ንውልቃዊ ኣማኸሪኻ፡ ማለት ካብ መስርሕ ክንክን

ወጺኢካ ክነስኻ ዕድሜኻ ትሕቲ 25 ዓመት ምስ ዝኸውን)፡፡

ዘለካ ርእይቶ ዘይስማዕ ዘሎ ኩይት ምስዝስ ምዓካ፡ ንሰራሕተኛ ዘይቸርነታዊ ገምጋም ክትውከስ ወይ ካብ ተግባራዊ በዓል-ሞያ (ብዛዕባ መንነት ናይዚ ምስ ሰባት ከምኡውን ክትገዙኻ ከምዝኸኣሉን ከምዘይከኣሉን ብዝምልከት ርገጽ ምስዘይትኸውን፡ ንሰነድ ጭቡጥ ሓበሬታ ቍ.2 - 'ዘ ነይም ገይም ተመልከት) ደገፍ ክትሓትት ትኸኣል ኢኻ፡፡

BECOME.
THE CHARITY FOR CHILDREN IN CARE
AND YOUNG CARE LEAVERS

ነዚ ሰነድ ጭቡጥ ሓበሬታ እዚ ብዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታ ምስእ ትደሊ፡ ብመገዲ መስመር ምኽሪ ናይ ፖሊስ ከንኮን 0800 023 2033 ተወከስ፤ ማለት ኣብ መዓልት ታት ስራሕ ካብ ሰዓት 10 ቅ.ቀ. - 5:00 ድ.ቀ.፡፡ ንሕና ነቶም ኣብ መስርሕ ከንኮን/ተኣላዩነት ዝርከቡ ህጻናት ወይ ነቶም ዝኣልዩዎም ሰባት ንምሕጋዝ ድሉዎት ኢና፡፡

ካብ መስርሕ ከንኮን/ተኣላዩነት ምስወጻእካ እትነብረሉ ቦታ

ዕድሜኻ 16 ዓመት ምስመልክ፡ ንስኻ ካብ መስርሕ ተኣላዩነት ምስወጻእካ እንታይ ክትገብር ከምዝገባኡ ንኽትሓስብ፡ ናትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ፖሊስ ክትገባኡ ኣለዩ/ያ፡፡ ዕድሜኻ 18 ዓመት ክሳብ ዝመልክ ካብ መስርሕ ተኣላዩነት ክትወጽእ ኣይግባእን፡፡ ሰባት እናኣለዩኻን ኣብ ህይወት ኣየናይ መኣዝን ክትሓዝ ከምዘለካ ንኽትሓስብ እናደረጉኻን፡ ብዝተኸለለ መጠን ንንውሕ ዝበለ እዋን ኣብ ትሕቲ ኣላዩ ኣካል ምጽናሕ ዝሓሸ እዩ፡፡

ሕገ ከምዝጠቐሶ እንተኹይኑ፡ እቲ ካብ መስርሕ ከንኮን ምስተፋነኻ ምቹእ ዝኹነ መንበሪ ቦታ ክቐርበልካ ዘለዎ ኣካል ከባብ ያዊ ምምሕዳር እዩ፡፡ ናትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ፖሊስ ኣበይ ክትነብር ከምእትደሊ ክሓትት፡ ከምኡውን ኣብ'ቲ 'መርሓ ፖሊስ ውጥን' ዝተባህለ ሰነድ (ቅዱሕ ናይዚ ሰነድ እዚ ክህልወካ ይግባእ፤ ምኽንያቱ ከባብ ያዊ ምምሕዳር እንታይ ቃል ከምዝኣተወልካ ንኽትፈልጥ ሓጋዚ እዩ) ብዛዕባ ንስኻ ኩነ ካልኦት ዝወሰድዎ ውሳኔ ክጽሕፍ ይግባእ፡፡

ካብ ቤት መዕበያ ወይ ካብ ናይ መንበሪ መስለዩ ቦታ ኣብ ኣትግዕዘሉ፡ እቲ ምስ ናትካ ኣሳላጢ/ት ማሕበራዊ ፖሊስ ድዩስ ምስ ውልቃዊ ኣማኸሪኻ ብምኽን እትመርጽ መንበሪ ቦታ ኣብ ክልተ ረጃሒታት ዝምርኮስ ይኸውን፡ ኣብ ህሉዎት ኣማራጺታት ከምኡውን ክሳብ ክንደይ ርክሶኻ ክኢልካ ክትነብር እትኽእል ይመስለካ (ንዕኡም እውን ይመስሎም)፡፡ ገለ ካብቶም ዝህልዉኻ ኣማራጺታት እዞም ዚስዕቡ እዮም፡፡

መጽንሒ ምደባ፡ ኣብ ቤት መዕበያኻ ኣጣ ጢሕካን ሕገስ ኳንካን ክትነብር እንተጸኒሕካ እዋ እቶም መዕበይትኻ ምስኡም ምንባር ንኽትቅጽል ድልዓት ምስዝህልዎም፡ ዕድሜኻ 21 ዓመት ክሳብ ዝኣክል ኣብኡ ክትጽንሕ ዝከኣል እዩ፡፡ ዕድሜኻ 18 ዓመት ምስኣኸለ ካብ መስርሕ ተኣላዩነት ከም ዝተፋነኻ ትጭጽር ብዘሓዝ ዝቐየር ነገር ድማ ኣይህሉን፡፡

ደጋፊ ዘለዎ መንበሪ ቦታ፡ እዚ ምስ 'መጽንሒ ምደባ ተመሳሳሊ ኩይኑ፡ ምስ ሓድሽ ኣላዩ ትነብር ማለት እዩ፡፡ ግና ምስ'ቲ ኣብ ቤት መዕበያ ዝነበረካ ናብራ ክነጻጽር እንከሎ፡ ዝያዳ ናጽነት ይህልወካ ማለት እዩ፡፡

ምድራ-ቤትን ደጋፊ ዘለዎ ገዛን፡ ንሆስተል ይመስል ግና ዝበለጸ ኩይኑ ካብ 10 ክሳብ 100 ንዝኹኑ ሰባት የእንግድ፡፡ ከም ልሙድ ኣብ'ዚ ክሳብ ንሓዲ ዓመት ዝኣክል እዋን ክትጽንሕ ትኽእል፡፡ ዕድላት ትምህርቲ፡ ስልጠናን ስራሕን እውን ይርከቡ፡፡ ገለ ነጻቲ መንእሰያት ኣብ ሆስተል ወይ ከም 'ኣርኬንድ ቢ' ኣብ ዝኣመሰሉ ግዚያዊያን መንበሪ ቦታታት ክጽንሑ ዝከኣል እዩ፡፡ እዚ ዝኸውን ግና ዕድሚኡም ልዕሊ 18 ዓመት ምስዝኸውን ጥራይ እዩ፡፡ ንሓጺር ግዜ ጥራይ ከኣ ይኸውን፡፡

መለመዲ ኣፓርታማታት ናይ ሓዲ ሰብ/ደጋፊ ዘለዎ መንበሪ ቦታ (ኣብ ገሊሑ 'ሓውሲ ርክሶኻ ምኽኣል' ተባሂሉ ዝጽዋዕ)፡ እዚኦም፡ ርክሶኻ ክኢልካ ንምንባር እትለማመዱም ኣፓርታማታት ናይ ሓዲ ሰብ እዮም፡፡ ካብ ሓዲ ከባብያዊ ምምሕዳር ናብ ካልእ ፍልልይ ዘለዎም እኳ እንተኹኑ፡ ብሓፋሻኹ ንሒደት ኣዋርሖ ድዩስ ካብኡ ንዝነውሑ እዋን ክትጽንሑም ዝከኣል እዩ፡፡ እቶም ብሓዲ ንዓቕሚ ሰብ ዝኣኸለ ኣላዩ እናተቐለለካን ኣብኡም እናነበርካን እትለማመዱም ማለታት መንብሮ ድማ ኣተሓሕዞ ክራይ

ገዛ፡ ምምቐራሕ መነባበሪ ገንዘብካን ገዛእ-ርክሶኻ ምእለይን እዮም፡፡

ፍሉይ መንበሪ ቦታ፡ ኣብ ናይ ሓባር ኣማራጺ ታት መንበሪ ቦታ ክማለክ ዘይከኣል ገለ ፍሉይ መሰረታዊ ጠለብ ምስዝህልወካ (ንኣብነት ስንክልና ምስዝህልወካ)፡ ንዓኻ ዝሰማማዕ ዓይነት መንበሪ ገዛ ኪወሃበካ ይግባእ፡፡

ርክሶኻ ክኢልካ እትነብረሉ መንበሪ ገዛ፡ ናይ ክራይ ገዛ ኩይኑ፡ እንተደሊኻ ተወሳኺ ደገፍ ኪገበረልካ ይከኣል፤ ንኣብነት ምኽሪ ኣብ ፖሊስ ኣተሓሕዞ ገንዘብ፡፡

መንበሪ ቦታ - ኣብ ዩኒቨርሲቲ፡ ናብ ዩኒቨርሲቲ ትኣቲ እንተሃላኻ ከባብያዊ ምምሕዳር ኣብ እዋን ዕረፍቲ ናይ ትምህርቲ ክትጽንሓሉ እትኽእል ቦታ ክረኽበልካ (ኣብ'ቲ እትመሃረሉ ዩኒቨርሲቲ ክኸውን ይኽእል) ወይ ድማ ኣምሳያኡ ገንዘብ ክህበካ ይግባእ፡፡ እቲ ዝተረፈ/ዝስዕበ እዋን ዝምወለሎም ካልኦት መገደታት ኣለዉ - ሰነድ ጭቡጥ ሓበሬታ ቊጽሪ 4 ናይዞም ሕጂ ዝኸርገሑ ዘለዉ ዓንቀጻት ወይ ነጭጣ መርበብ ሓበሬታ Propel.org.uk ተኸታተል፡፡ ነፍሲወከፍ ዩኒቨርሲቲ ነቶም ካብ መስርሕ ተኣላዩነት ዝወጹ መንእሰያት ከመይ ዝኣመሰሉ ዕድላት ከምዝህቡ ሓበሬታ ኣለዎ፡፡

6

ብዛዕባ ክንክን ናይ ተኣለ ይቲ ክትፈልጥዎ ዝግባእ

GET TO KNOW YOUR RIGHTS

TIGRINYA
TRANSLATION

መምርሒ ብዛዕባ
ስርዓተ-ክንክን ተኣለ
ይቲ ከምኡውን ኣብ
ትሕቲ መስርሕ ተኣ
ላዩነት ክሳብ ዝሃ
ለኹም ዘለዉኹም
መሰላት።

እዚ ጽሑፍ እዚ ካብ
ዝተፈላለዩ ናይ ክንክን
ተመኩሮ ዘለዎምዎ ንመ
ንእሰያት እተዳለዉ ተኻ
ታተልትን ናጻን ሰነዳት
ጭቡጥ ሓበሬታ እተዳለዉ
ክኸውን እንከሎ፡ ቢ ካም
ብዝተባህለ ንተኣለይቲ ህጻ
ናትን ካብ መስርሕ ክንክን
ንዝፋነዉ ትሕቲ ዕድመ
መንእሰያትን ዘገልግል
ግብረ-ሰናዖዊ ትካል እተዳ
ለዉ እዩ።

ስለምንታይ ሰባት ኣብ ትሕቲ ተኣላዩነታዊ ክንክን ክኣትዉ ይኖሩ?

ብዛዕባ ስለምንታይ ኣብ ትሕቲ
መስርሕ ክንክን ምህላውኩም ምስ
እትሓስቡ፡ እቲ ምኽንያት ብዙሕ
ክኸውን ዝከላል እዩ። ስድራ-
ቤትኩም ከምዝግባእ ክትኣልዩኩም
ስለዘይከላለት ወይ ኣብ ቤትኩም ገለ
ሕማቕ ተመኩሮ ስለዘጋጠመኩም
ክኸውን ይኸኣል። እቲ ምኽንያት
እዚ ይኹን እቲ፡ እቲ ጠንቂ ንስኹም
ከምዘይኩንኩምን ብዙሓት ህጻናት
ናብ ትሕቲ መስርሕ ክንክን ተኣላዩ
ከምዝኣትዉን ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ።

‘ስርዓተ-ክንክን ተኣለይቲ’ ከመይ ይመስል?

ዕድሜኹም 18 ዓመት ዘይመልእ ኣብ ዓፄ
እንግሊዝ እትነብሩ ምስ ምኽንያት ምስ
ወለድኹም/ስድራ-ቤትኩም ክትቅመጡ ዘይ
ትኸኣሉ ምስእትኹኩ፡ መንግስቲ ንስኹም
ዝግባእ ክንክን ኩነት ውሕሰነት ከምእትረኽቡ
ናይ ምግባር ሓላፍነት ኣለዎ። ኣብ ትሕቲ ዝከ
ናኸነኩም ኣካል ክትኣትዉ ከምኡውን ብመ
ስርሕ ናይቲ ኣብ ገለሉ ‘ስርዓተ-ክንክን ተኣ
ለይቲ’ ተባሂሉ ዝጽዋዕ ክትሓልፉ ኢኹም።
እዚ ድማ መስርሕ ክንክን ዝውደበሉ ኣገባብ
ምዃኑ እዩ።

ንመስርሕ ምጽናሕ ኣብ ተኣላይነታዊ ክንክን ዝጸልዉ ሕጋዊ ከመይ ዝኣመሰሉዮም?

ክፍለ 20 ናይ ሕገ ህጻናት 1989 - ወለንታዊ ተኣላይ
ነታዊ ክንክን

ብመሰረት ክፍለ 20 ናብ
መስርሕ ተኣላይነታዊ
ክንክን ዝኣትብ እንተኾኑ
ንካ፡ ቤት-ፍርዲ ኣብቲ
ፖዳይ ኢዱ ከእቲ ኣየ
ድልን፤ ወለድኹ ድማ
ብኣኻ ዝመጽ ማዕረ
ምምሕዳር ከባቢ ሕጋዊ
ተሓታታነት ይህልዎም።
እዚ ዘጋጥመሉ እዋን፡
ወለዲ ህጻን ናብ ቤት-
ማእሰርቲ ምስዝኣትዉ፡
ሓዲ ትሕቲ ዕድመ መን
እሰይ ምስ ወለዱ ዝምድና ምስዝበትኹ ወይ ቤት-
ኣልቦ ምስዝኸውን እዩ። ሓዲ ትሕቲ ዕድመ መንእሰይ
ብገዛእ ፍቓዱ ናብ ትሕቲ ተኣላይነታዊ ክንክን ንኸኣት
ምስዝሓትት እውን ክኸውን ይኸኣል።

ክፍለ 31 ናይ ሕገ ህጻናት 1989 - ፍርዳዊ ትእዛዝ
ናይ ተኣላይነታዊ ክንክን

ኣብዚ ድማ፡ ንስኻ ኣብ ገዛ ምንባር ብሰንኪ ምቕጻ
ልካ ኣብ ልዕሌኻ ኣካላዊ ድዩስ ስምዒታዊ ፖድኣት
ኪሰዕብ ተኸኢሎ ምስዝህሉ፡ ቤት-ፍርዲ ብዛዕባኻ
‘ፍርዳዊ ትእዛዝ ናይ ተኣላይነታዊ ክንክን’ ይህብ።
ምምሕዳር ከባቢ ነቲ ወለድኻ ተሰኪሞም ዝጸንሑ
ንዓኻ ናይ ምእይ ሓላፍነት ኣሓዲፖ ንኸልክ ኣካል
ይህቦ ማለት እዩ።

ኣብ ትሕቲ ከባቢያዊ ምምሕዳር ትእለ እንተሃለኻ፡
ከም ‘ተኣላዩ ህጻን’ (ሕጋዊ ኣጸዋውዓ ናይ ተኣላዩ
ህጻን ወይ ትሕቲ ዕድመ መንእሰይ) ኢኻ እትረክብ ምም
ሕዳር ከባቢ ኻ ድማ ተካላዊ ሓላፍነት ወለዲ ወሲዱ
ንዓኻ ይኣለ ማለት እዩ። ከም ተኣላዩ ህጻን መጠን
ውሕሰነት ንኸትረክብን ብዝግባእ ንኸትእለን፡ ምም
ሕዳር ከባቢ ክከተግብሮም ዘለዎ ኣብ ሕገ ዝሰፈሩ
ግዴታታት ኣለዉ።

BECOME.
THE CHARITY FOR CHILDREN IN CARE
AND YOUNG CARE LEAVERS

6

ነዚ ሰነድ ጭብጥ ሓበሬታ እዚ ብዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታ ምስዘኛልየካ፡ ብመገዲ መስመር ምኽሪ ናይ ጉዳይ ክንክን 0800 023 2033 ተወከስ፤ ማለት ኣብ መዓልት ታት ስራሕ ካብ ሰዓት 10 ቅ.ቀ. - 5:00 ድ.ቀ.፡፡

ከም ተኣላዬ ኣብ ትሕቲ ክንክን ኣለኹ... መሰላትካ ከመይ ዝኣመሰሉ እዮም?

እቲ ጽቡቕ ነገሩ፡ ኣዝዮም ብዙሓት መሰላት እዮም ዘለዉኹ፡፡ ክንዲ ዝኹነ፡ ንመሰላትካ ብዝገባእ ፍለጦም! ንገለ ካብቶም ቀንዲ ብመገዲ ከባብያዊ ምምሕዳርካ ኪማልኡልካ ዝግባእ መሰላት ቀጺልካ ተመልከት፡፡

→ ንዓኻ ዝኹውን ውሕስነት ዘለዎ መንበሪ ቦታ ከምዘሎ ፍለጥ፡፡ (ብዛዕባ 'ዚ ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፡ ንሰነድ ጭብጥ ሓበሬታ ቊጽሪ 4 ተመልከት፡፡)

→ ምምሕዳር ከባቢኻ ከምህረካ፡ ከምኡውን መሰረታውያን ጠለባት ትምህርትኻ ንኽማልኡን ዕለማ ትምህርትኻ ንኽትጭብጥ ደገፍ ምእንቲ ክትረክብን፡ ብዛዕባኻ 'ውልቃዊ ውጥን ትምህርቲ' ዝበሃል ሰነድ ከዳሉ ከምዝገብኩ ተገንዘብ፡፡

መሰረታውያን ጠለባት ጥዕናኻ
→ ከማልኡልካ ይግባእ፡፡ እዚ ንኣካላውን ኣእምሮኡን ጥዕናኻ ዝምልከት እዩ፡፡ ብጉዳይ ጥዕናኻ ዝመጽ ሓገዝ ዘኛልየካ ኩደት ምስዝሰምዓካ፡ ንኽትሕገዝ መሰል ከምዘለካ ኣይትረስዕ፡፡ ብዛዕባ'ዚ ንኖትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ጉዳይ ወይ ንኣላዩኻ ሓብር፡፡

→ ምምሕዳር ከባቢኻ ኣሳላጢ/ት ማሕበራዊ ጉዳይ ከቈጽረልካ ይግባእ፡፡ ስራሕ ናይቲ ዝምደብልካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ጉዳይ፡ ሕጉስ ምኽንያት ብዝግባእ ትኣል ምህላውካን ምርግጋጽ እዩ፡፡ ምስ ኖትካ ኣሳላጢ/ት ማሕበራዊ ጉዳይ ብዝገባእ ክትዘራረብን ብዝገባእ መሰረታዊ ድልየትካ ንዕሉ/ኣ ክትሕብርን ምኽኣል ኣገዳሲ እዩ፡፡

ኖትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ጉዳይ ክገብሮ ዝግባእ፡

- እንተደንገም ኣብ ነፍሲ ወከፍ ሽድሽተ ኣዋርሕ ብኣካል መጺኡ ክርእየካ/ክበጽሓካ፡ ንዓኻ ኣብ ዘበጽሓኡ ኣዋን ብውልቁ ምሳኻ ብምዝርራብ ግዜ ከሕልፍን ኣጸቢቐ ክፋለጠ ካን ይግባእ፡፡
- ንርእይቶታትካ ጽን ኢሉ ክሰምዖምን ብዕቲብ ነት ኪወስዶምን፡፡ ኣብ ዝኹነ ደኹን ንህይወትካ ዝምልከት መስርሕ ውሳኔ ከም ኣትሳተፍ ክገብር፡፡ ንኣብነት፡ ኣበይ ኢኹ ክትነብር/ክትቅመጥ፡ መን እዩ ክኣልየካ፡ ጉዳይ ጥዕናኻ፡ ጉዳይ ትምህርትኻ፡ ምስ ስድራ-ቤትካ ዝህል ወካር ክከብ... ኣብ ዝብሉ ጉዳያት፡፡

□ ንዓኻ ዝምልከት ንድፊ ውጥን ተኣላይነታዊ

- ክንክን ከዳሉ፡፡ እዚ ሰነድ ውጥን እዚ፡ ከም ናይ ጥዕናኻ፡ ኣካል-ኣእምሮኣዊ ምዕባለኻ፡ ስድራ-ቤታዊ ዝምድናኻ፡ መንበሪ ቦታኻ፡ ትምህርትኻን ካልእን ንዝኣመሰሉ ጉዳያት ኣብ ግምት ዘእተወ ኪኹውን ይግባእ፡፡ ኣብ ትሕቲ መስርሕ ተኣላይነታዊ ክንክን ክሳብ ዝሃለኻ፡ እዚ ሰነድ ውጥን ተኣላይነታዊ ክንክን እዚ ምሳኻ ዝኹይድ እዩ፡፡ እዚ ንዓኻ ዝምልከት ኣገዳሲ ሰነድ ብምኽኑ፡ ኩሉ ዘኛልየካ ነገር ኣብቲ ውጥን ምእንቲ ክሰፍር፡ ንኖትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ጉዳይ ብዛዕባ ዘኛልየካ ነገር ክትሕብሮ ኣገዳሲ እዩ፡፡

ካልእ ኪከታተለካ ዝግባእ ሞያዊ ሰራሕተኛ፡

ሰራሕተኛ ዘይሸርነታዊ ገምጋም (ኣይ.ኣር.ኦ.) - ዝኹነ ደኹን ኣብ ትሕቲ መስርሕ ተኣላይነታዊ ክንክን ዝርከብ ህጻን ወይ ትሕቲ ዕድመ መንእሰይ ኣይ.ኣር.ኦ. ኣለዎ፡፡ ስራሕ ናይ ኣይ.ኣር.ኦ.፡ ኖትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ጉዳያት ብዝገባእ ደሕግዝካ ከምዘሎ ምርግጋጽ እዩ፡፡

ከምኡውን እዞም ቀጺሎም ዝጥቀሱ መሰላት ኣለዉኹ፡

ጥርዓን ከተቐርብ - ብዛዕባ ኩነታት ኣተኣልያኻ ወግዓዊ ጥርዓን ንኽትቐርብ መሰል ኣለካ፤ ምምሕዳር

ከባቢኻ ድማ በዚ ዝመጽ ንመን ክትውከስ ከምዘለካ ከፍልጠካ ግዳታ ኣለዎ፡፡ ነቲ መስርሕ፡ ንኖትካ ኣሳላጢ ማሕበራዊ ጉዳያት ጥርዓን ከተቐርብ ከምዘደለኻ ሓቢርካ ጽምሮ፡፡ ድሕርዚ ጠበቓ ኣብ ምርካብ ክሕግ ዙኻን ቀጺልካ እንታይ ክትገብር ከምዘለካ ከፍልጡኻን እዮም፡፡

ጠበቓ ሓዝ - ስርሖ እዚ እዩ፡፡ እቶም ውሳኔ ዘሕለፉ ኣካላት/ሰባት ንርእይቶኻ ኣብ ግምት ዘእተወዎ ኩደት ምስዘይሰምዓካ፡ ርእይቶኻ ከምዘሰማዕ ምግባር፡፡ ጠበቓ ናብቶም ንጉዳይ ተኣላይነታዊ ክንክንካ ዝምልከቲ ኣጼባታት ብምምጻእ ክሕግዝካ ይኽእል፡፡ እቶም ውሳኔ ዘሕልፉ ኣካላት/ሰባት ንስምዒታትካን ድልየታትካን ብዝገባእ ንኺርድኡም ክሕግዞም እዩ፡፡